

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunei
Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunei tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266

Nr. 7450/1913.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orăzi-Mari, Ienopolei și al Hălmașului, precum și al părților adnexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă.

„Nașterea Ta Hristoase. Dumnezeu nostru, răsărit-au lumii lumina cunoștinței”

Tropariul Praznicului.

Iubiților creștini și fii sufletești!

S'a împlinit un period de zece ani, de când în deplină cunoștință a legăturii duhovnicești dintre mine și dintre voi, în deplină cunoștință a chemării și datorinței mele arhieresti, nu numai n'am încetat a mă cugeta la voi și a mă ruga la sfântul altariu pentru binele și fericirea voastră vremelnică și vecinică, ci condus și de dragostea și îngrijirea, ce trebuie să aibă un arhieriu pentru eparhioții săi, n'am întrelăsat a mă pogori în tot anul cu duhul meu la voi, învățându-vă credința, dragostea și nădejdea întru Domnul și arătându-vă calea spre lumină, adevăr și dreptate, ca totatătea mijloace spre ajungerea binelui și a fericirii, deci spre ajungerea scopului vieții omului pe pământ.

Cuprins de acest dor ferbinte, pătruns de acest ideal pe cât de mareț pe atât și de neapărat trebuincios la ajungerea scopului vieții noastre, — dor și ideal acesta, de care este cuprins sufletul săracului ca și al bogatului, al slugii ca și al stăpânului, al robului ca și al celui slobod, al cărturarului ca și al celui necărturar, al celui bătrân ca și al celui tânăr, parte bărbătească și femeiască de o potrivă, — folosesc privilegiul de a mă pogori și acum cu duhul meu la voi, ca deodată cu sfântă prăznuire să vă arat, că tocmai ajungerea acestui scop al vi-

eții omenești a fost și îndemnul și motivul, pentru care preaînduratul Dumnezeu, a trimis în lume pe unul născut fiul Său, Domnul nostru Isus Hristos, și printrânsul pacea și lumina cunoștinței de Dumnezeu.

Cât de mare este acest dar al păcii, acest simbol al împăcării ceriului cu pământul și al omului cu Dumnezeu, cât de însemnată și de mare trebuință este lumina cunoștinții de Dumnezeu pentru viața omului, creștinul adevărat o va înțelege și o poate înțelege, deloc ce se va cugeta la adevărul recunoscut de tot omul cu judecată sănătoasă, că pacea este chizeșia la tot binele atât în casă și familie, cât și în societate, în stat și lume de o potrivă, iar lumina cunoștinței de D-zeu este unică cale, care duce și care poate conduce pe om la scopul pentru care este zidit.

Mărimea și însemnătatea darului păcii și al luminei cunoștinței de D-zeu, deci mărimea și însemnătatea acestor daruri dumnezeiești o va înțelege și aprecia creștinul cu frica lui Dumnezeu și mai bine, dacă își va da seamă de starea omenimii din legea veche, de aceea stare plină de suspin și durere, când omul nu eră socotit de om înaintea semenilor săi, când cel slab eră o jucărie în mâna celui tare, când cel sărac eră robul celui avut, când adecă omului — în trufia sa, îndepărtându-se de D-zeu, de lege și de dreptate, de lumină și de adevăr — i-se întunecase mintea și și pierduse libertatea voinței întru atâta, încât naia vieții sale eră să se cufunde în prăpastia întunerecului păcatelor și al fărădelegilor sale proprii.

Când acum ne vom cugeta la adevărul, că fără pacea și dragostea adusă de Hristos pe pământ nici nu se poate închipul viața creștinească, când astfel ne dăm seamă, că pentru viața sufletească a omului, pacea și lumina cunoștinții de D-zeu sunt mărgăritare mai scumpe și de mai mare preț decât toată averea și podoaba trecătoare a lumii acesteia, când ne mai cugetăm și la aceea, că aceste daruri s'au dat omului chiar atunci, când viața și faptele lui strigau după judecată și osândă cerească, este de înțeles, că ele nu s'au dat omului nici ca răsplată a credinței și a

vredniciei sale, nici ca recunoaștere și răsplată a virtuților și a faptelor sale, ci s'au dat numai și numai din nemărginita dragoste a lui Dumnezeu față cu făptura sa cea aleasă, deci față cu omul zidit după chipul și asemănarea sa spre sămnul vădit, că „D-zeu nu voește moartea păcatului, ci ca să se înătoarcă și să fie viu”. (Ezech. 33 v. 11.)

Iubiților creștini și fi sufletești!

Învrednicindu-ne și noi să ajungem această nouă prăznuire a Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, cuvinesc înainte de toate, ca la aceasta *milă a păcii* noi să răspundem cu *jertfa laudei*.

De aceea, veniți iubitorilor de praznic să întimpinăm și noi pe Fiul lui Dumnezeu cu bucuria îngerilor și a păstorilor și, în loc de darul magilor, să-i închinăm *credința* noastră curățită ca și aurul prin foc, *dragostea* noastră fără prihană ca și smirna cu bună mireasmă, iar *nădejdea* noastră să o înălțăm către Dumnezeu, cum se înalță fumul tămâiei spre ceriu. Veniți deci să facem și noi mărturisirea credinței noastre despre darul dragostei ce ni-s'a dat și astfel să cântăm în inimile noastre cu bucurie și cu veselie creștinească troparul zilei: „*Nașterea Ta Hristoase Dzeul nostru răsărit-au lumii lumina cunoștinței*”...

Când acum ochii inimei mele stau iarăși față în față cu ochii inimilor voastre, știu să-mi dau seamă de ceea ce am văzut însumi cu ochii și am simțit cu inima, știu adecă să-mi dau seamă de faptul, că ploile începute pe timpul desvoltării și coacerii spicoaselor, au ținut lanț și pe timpul secerișului, al strânsului și la trieratului, și că ieșirea repetită a văilor și a râurilor din alviile lor, nu numai a micșorat cvantitatea și calitatea rodului așteptat de muncitor după sudoarea sa, ci pe multe locuri a dus și sămănăturile, nimicindu-le de tot, precum a nimicit și nutrețul vitelor, care eră tăiat ori în tăiere pe acel timp.

Știu deci să-mi dau seamă, că acestea și alte întâmplări ale anului acestuia au schimbat cumpăna de împărțire și întrebuintare a rodului așteptat și astfel au sporit neajunsurile și au îngreunat traiul vieții multora și dintre voi, dar ori cât de mari ar fi acestea neajunsuri, ele nu pot turbura bucuria și veselia sfintei prăznuiri, pentru că aceasta bucurie și veselie trebuie să isvorească din credința omului în Dumnezeu și din nădejdea lui în ajutorul darului său, iar credința și nădejdea nu se pot schimba nici după mersul vremii, nici după rodul anului, ci trebuie să rămână sta-

tornică și neschimbată, precum neschimbată rămâne și însemnătatea sfintei prăznuiri fără privire la aceea, dacă ea cade în zi cu soare și senin ori în zi cu ploaie și ninsoare.

Deși urmările întâmplărilor acestui an sunt și vor fi simțitoare pentru mulți și dintre voi, dar să nu uitați a vă da seamă, că nenorocirile ce-l întimpină pe om în viață sunt: ori *ispite* dela D-zeu, ca să vadă statornicia lui în credință, cum a fost pusă la probă credința dreptului Iov, ori sunt anumite *pedepse* cerești, de cari ambele, omul trebuie să-și dea seamă fără să decadă cu duhul și fără să se întristeze peste măsură.

Că nenorocirile, ce întimpină omul în viață, sunt oare numai ispite și probe de credință ori sunt adevărate pedepse ale judecării dumnezeiești, creștinul poate afla însuși, dacă își va întrebă conștiința sa: cum a cinstit pe D-zeu și cum a plinit poruncile lui, cum a cinstit și plinit poruncile sf. noastre biserici, cum a primit sfintele taine, deci cum și-a plinit peste tot datorințele către D-zeu, către sine însuși și către de aproapele său; pentru că știut este: că fieștecine de după faptele sale ori se va preamări ori se va judecă, precum știut este și aceea, că darul și binecuvântarea cerească se dă fiecăruia numai în măsura dragostei sale, care este însuși „*plinirea legii din inima curată, din cunoștință bună și din dragoste nefățarnică*” (Tim. I 5).

Tocmai de aceea, dacă în oglinda conștiinții voastre veți afla, că nenorocirile ce întâmpinați sunt numai ispitiți, deci probe despre statornicia credinții voastre, nu decădeți cu duhul, nici nu vă întristați preste măsură, ci oricât de grele ar fi acelea ispitiți, să aveți în vedere adevărul cuvintelor sfintei scripturi: „*Credincios este D-zeu, care nu vă va lăsa pe voi să vă ispitiți mai mult decât ce puteți*”. (I Cor. 10, 11).

Dacă însă veți afla, că nenorocirile sunt anumite *pedepse* ale dreptății dumnezeiești, nu numai să nu decădeți cu duhul și să nu vă întristați preste măsură, ci cu atât mai vârtos luați îndemn de a vă întrebă: nu cumva vă sună și vouă ori măcar unora dintre voi plângerea prorocului: „*Auzi ceriule și ascultă pământule, că Domnul a grăit: fii amnăscuți și am înălțați, iar aceia s'au lăpădat pe de mine. Cunoscut-au boul stăpânul și asinul ieslea D-lui său, iară fiii lui Israil nu m'au cunoscut pe mine și poporul meu nu m-a înțeles*” (Isaia I 2, 3); iar dacă veți afla că vă sună și vouă, nu întârziati a da ascultare cuvintelor psalmistului care zice: „*Luati învățătură, ca nu cumva să se mânje pe*

voi Domnul și să perți din calea cea dreaptă". (Ps. 1 v. 10).

Ca să puteți lua adevărata învățătură, dați-vă seamă de ceea ce vedeți în toate zilele, cum adevărat pruncul certat de tatăl său cearcă și află mângăiere în brațele mamei sale; cugetați-vă și la ceea ce știți cu toții, că cerbul rănit de arma vânătorului, cearcă și află alinaarea durerii ranelor sale în apa curată a izvoarelor.

Când astfel pruncii, urmând legii firii, știu unde să-și caute alinarea suspinului, și când cerbul mânat de aceea lege, știe unde să-și aplece vindecarea ranelor sale, ce este și ce poate fi mai natural pentru om, decât să-și dea samă de legătura sa cu Dzeu și să asculte porunca Ziditorului său, care așa grăiește: „*Întoarceți-vă către mine și eu mă voi întoarce către voi*". (Ioil c. I. v. 5.)

„*Veniți la mine cei ostăniți și însărcinați și eu vă voi odihni pe voi*.” (Mateiu 11. v. 28.)

„*În ce chip mângăie pe cineva muma, așa și eu vă voi mângăia pe voi și în Ierusalim vă veți mângăia*” (adeacă în biserică.) (Isaia c. 66. v. 13.)

Socotind deci starea în care ne-a aflat sf. praznuire, ce alt sfat mai potrivit trebuințelor vieții voastre creștinești v'as putea da, decât acela ce ni-l dă sfânta carte chiar și prin cuvintele de sus, a căror înțeles este acela, că omul numai în legătură cu Dumnezeu are și poate avea viață, și că adevărată mângăiere în necazurile sale, omul o poate afla numai în biserică întemeiată de unul născut Fiul său, Domnul nostru Isus Hristos.

De aceea, vă sfătuiesc cu toată puterea cuvântului arhieresc: să puneți tot mai mare preț pe deșteptarea minții voastre întru lumina cunoștinței de Dumnezeu și să ascultați și să pliniți cu tot libovul inimii voastre poruncile dumnezeiești și cele ale sfintei noastre biserici străbune.

Să cercetați deci sf. biserică în dumineci și sărbători cu sânguință, dar și cu credință și cu dragoste, pentru că biserică noastră străbună este lăcașul mării lui Dumnezeu, ea a fost cetatea de apărare a limbii și a credinței noastre strămoșești; ea a fost și este izvorul de tămăduire și limanul de mângăiere a tuturor ranelor vieții noastre sufletești.

Nu uitați a vă ruga lui Dumnezeu în toate zilele vieții, iar în zilele grele, cum sunt și cele prin care trecem, nu încetați a vă ruga lui Dumnezeu cu cuvintele: „*Doamne, nu cu mânia Ta să mă mustri pe mine, nici cu iuțimea Ta să mă cerți*”. (Psalm 37, v. 1.)

Rugați-vă lui Dzeu cu umilință dar și cu osârdie dintru adâncul sufletului, pentru că: „*Aproape este Domnul de toți cei ce-l chiamă pe el, de toți cei ce-l chiamă pe el întru adevăr*”. (Psal. 144, v. 19.)

Fiti sîrguitori la lucrurile și întreprinderile voastre, dar și cu cumpăt la folosirea câștigului vostru, luând pildă și din faptul, că deși urmările ploilor și ale potopului acestor doi ani din urmă s'au resimțit aproape pretutindenea, dar totuși urmările acestor nenorociri au apăsător și apasă mai greu și de tot greu umerii a celor, cari prin necumpătul traiului vieții au devenit robii plăcerilor, robii obicinuiții cu păcatul și iobagii creditorilor cămătarnici.

După cari toate rugând pe Dzeu, să facă loc acestor sfaturi și învățături în inimile voastre, să primească sf. rugăciuni și sfintele daruri ce s'au adus și s'au sfințit, închei cu rugăciunea, ca: „*Domnul nostru I. Hristos și Dzeu și Tatăl nostru, care ne-a iubit pe noi și ne-a dat mângăiere vecinică și nădejde bună prin dar, să mângăie inimile voastre și să vă întărească întru tot cuvântul și fapta bună*” (II. Tesal. 2. v. 16. 17.), ca astfel să puteți avea parte de aceste și alte sfinte sărbători cu deplină mângăiere și bucurie sufletească. Amin.

Arad, la sfintele sărbători ale Nașterii Domnului din anul 1913.

Al vostru tuturor

de binevoitor

Ioan I. Bapp m. p.,

Episcopul Aradului.

† Ioan Kalinderu.

Tipul muncii cinșite, a devotamentului pentru casa domnitoare, a savantului și a patriotului, Ioan Kalinderu, s'a mutat la cele eterne, lăsând după sine doliul obștesc.

Descendentul unei vechi și bogate familii boeresti, n'a rămas înse moșierul tipic românesc, lacom de exploatarea muncii țărănești, nici risipitorul din Monte Carlo, cu un cuvânt n'a sorbit pentru sine avantajele stării sale materiale, ci le-a dedicat binelui obștesc, iar pe sine s'a dedicat științei și muncii cinșite. Prin știința și munca sa a ajuns de prezident al Curții de Casații, aceea ce e Curia regească dela noi.

De aici la chemat regele la administrarea domeniilor coroanei înființate la anul 1884. În aceasta calitate a prefăcut enormele moșii deva-

state mai înainte de arândași în grădinile cultu-
rei agronomice moderne, cari astăzi își varsă
belșugul lor în vistieria casei domnitoare și dau
modele economiei raționale în țară. Instituțiile
culturale depe domeniile coroanei sunt un far
al cultu-
rei populației depe acele moșii întinse.
Plata n'a voit să primească pentru munca sa
rodnică. Regele i-a capitalizat apoi plata ce-i
competea și astăzi plata aceasta capitalizată face
trei milioane de lei. Acest capital îl designează
acum regele pentru o fundație ce va purta nu-
mele lui Ion Kalinderu, din care se vor aju-
toră tinerii universitari din Iași.

În anul 1893 la ales academia de membru.
Pe aceea vreme moștenise dela prietenul său
Oteteleşanu o avere mare, în preț de mai multe
milioane, moșii și case în București, între cari
grădina Oteteleşanu de pe calea »Victoriei« de
o valoare neprețuită. Dar omul care nu primia
dela nimeni nimic, ci numai da știa din al său,
a predat aceasta imenză avere Academiei române
cū mențiunea de a crește fete sărace în spirit
religios și casnic, provăzând și cu zestre fetele
crescute în institutul Oteteleşan. Școala cu inter-
nat s'a și deschis în castelul depe moșia Măgu-
rele din apropierea Bucureștilor, în care sunt
primite și fete dela noi.

În casa domnitoare era considerat ca un
membru al familiei, în Sinaia avea departamen-
tul său în castelul Peleş, întocmai cum are bu-
nul său prieten Dimitrie Sturdza. Ca o caracte-
ristică a raporturilor lui intime cu familia regală
amintesc aici drăguța ilustrată ce o văzui pe
masa dlui Kalinderu, pe care mica principesă
Elisabeta îi scrie din Sinaia cu trăsurile ei mar-
cante copilărești așa: Mister Kalinderu, ce mai
faci, când vii la noi, noi te dorim. Elisabeta.

Sufletul lui artistic se reoglindează nu nu-
mai în scrierile sale, ci și în casa ce și-a înloc-
mit-o ca un muzeu. Când intrai prima oară în
aceea casă mă simții ca într'un muzeu. Întrarea
era o expoziție a armaturei antice, cu co furi,
arme și unelte de războiu din toate vremile.
În încăperile interioare, capo d'opere de picturi,
sculpturi, vase, și tot felul de obiecte de artă.
Nu este acolo nici un obiect, nici o bucată de
mobilă comună, tot dar tot, scaune, mese, pat
o operă de artă. Ei, ce zici la casa mea? — mă
întrebă — așa casă n'am mai văzut, îi răspunsei
și dânsul suridea la impresiile mele. Muzeul a-
cesta reprezintă o avere, și aceasta avere a tes-
tat-o adoratului său stăpân, regelui Carol.

În casa lui privată s'a aflat efecte în va-
loare de peste un milion de lei. Căsătorit n'a
fost și așa n'a rămas familie după dânsul. Mili-
onul acesta și moșiile sale le-a testat casei bi-
sericești.

Va se zică pe urmele lui răsar tot milioane.
Dela nimeni n'a primit nimic și a dat tot ce a
fost al său pentru binele obștesc. Într'atăta eră
de pedant, încât și ce aducea dela domeniile
administrate de el, bunăoară fructe, le puneă în
socoteala lui și plătea prețul lor.

Odată i-s'a întâmplat de un funcționar de
frunte dela domenii defraudase peste o sută de
mii și se sinucise. Ca se nu rămână domeniul
de pagubă din pricina lui, care a instituit pe acel
nevrednic funcționar, a restituit domeniului pa-
guba, căci credința lui cătră stăpân, n'avea margini.

Auzind dela dnul Slavici, pe vremea când
era directorul institutului Oteteleşan de lucrurile
ce le face dnul Kalinderu pe domeniile coroanei,
l'am invitat să vină la noi în Arad se vadă agri-
cultura mare și mică dela noi. A venit cu o
ceată de funcționari. După ce l'am purtat pe la
domeniul erarial Mezöhegyes, pe la domeniul de
model al contelui Zselénski, pe la micii proprie-
tari țărani din Pecica, Nădlac, apoi pe podgorie,
a rămas încântat. Uite, îmi zicea, cât alergăm
prin Franța și Anglia după sistem de agronomie
și rase de vite, cari cu greu se aclimatizează la
noi și iată aici, același soi, aceeași putere de om
și vite aclimatizate, d'a gata date.

De atunci ani de arândul venia — până în
anii din urmă când îl îngreunase bătrânețele, —
însoțit de nedespărțitul șef al domeniului Șegar-
cea, dl Florian Davidescu și de ceata de funcți-
onari din toate ramurile cultu-
rei agronomice. Adesea îi purtam și pe trăsuri țărănești cu șe-
zături destul de bune pentru noi dar neobișnu-
ite pentru primul consilier al regelui, dânsul înse-
ședeă în trăsură vădit mulțumit, că da exemplu
de jertfă de sine funcționarilor săi.

Întră prin grajduri dominiale și țărănești,
dnul Davidescu cu carnetul în mână după dâ-
nsul însemnând construcțiile. La unele zicea, ale
noastre sunt mai bune, la altele, ian însamă
dnule Davidescu. Lăptării, pepiniere de viță de
vie, industrie agronomică tot și toate erau stu-
diate și explicate funcționarilor. După călătoriile
de studii urmau cercularele cătră funcționarii
domeniilor, cari mi le trimetea și mie împreună
cu broșurile instructive. Când vedeă câte un
lucru frumos pe domeniile mari, un parc, un
drum, un revir de vânat etc. se înforcea cătră
dnul Davidescu și îi zicea uite asta-i plata mea,
ce eră se zică, așa se-mi faci, în aceasta cultură
superioară a domeniilor coroanei îmi aflu eu res-
plata mea. Plata lui eră plăcerea regelui de a
ridică prin domeniile coroanei cultura agrono-
mică în țară.

Cumpără cai și vite cornute de prăsilă, mai
ales din Pecica și Nădlac. Din caii acești cum-
părați dela noi pe cari a lăsat multe mii de co-

roane în pungile țaranilor noștri s'a format deja vestita erghelie din Șegarcea. La administrația domeniilor coroanei și la Șegarcea sunt o mulțime de fotografii facute de dnul Davidescu cari înfățișează pe repositatul în-curțile țaranilor cum-părând cai.

Cu țaranii eră comunicativ, întră în casele lor, vizită amănunțit menagiul, feliul lor de a trăi, căulând pretutindenea motivele românești în căsnicia lor, și nu treceă nici pe lângă o instituțiune culturală să nu o vază.

Odată l'am dus la o expoziție de artă industrială în Arad. L vād că-și pune ochii pe un pocal de bronz, ce-i aceasta întrebă, pe inspectorul expoziției, nu știu fu răspunsul, îl cum-păr și depuse banii pentru el. Dar și l'ce-i acesta îmi spuse, un, pocal de pe vremea lui Atilla, îmi pare bine că l'am aflat, după aceea dăte la lărguală de obiecte antice, de industrie casnică, păpuși în porturile tuturor naționalităților din Ungaria, cu un-c.vânt ce interesează pe omul cu simț cultural.

În anii din urmă își trimitea numai funcționarii despre ce mă aviză înainte că au să vină la călătorie de studii și cumpărări.

Este vrednic de a fi amintit numele acestui mare bărbat și între noi de cari li eră atât de drag. Odihnească în pace, încoronat de operele bine-facerii sale și binecuvântat de toată suflarea românească.

Roman Ciorogariu.

Cine-i Cernăianu și Păunescu?

Ca și completare pentru cele publicate în Nrul 46 al „Bis. și Școal.” sub titlul „Crizele bisericești din România” amintind că dnii profesori de teologie din Sibiu au fost somați din partea dlor Cernăianu și Păunescu ca în timp de 15 zile să le dea satisfacție. Dnii profesori dr. N. Balan, dr. I. Lupas, dr. O. Ghibu, dr. S. Dragomir, dr. A. Crăciunescu și dr. P. Roșca răspund cu următoarele rânduri ale dlui N. Iorga motivând: „Din ele se vă puteă convinge ori și cine că eu

astfel de oameni noi nu ne putem coborî să stăm de vorbă.”

„E absolut evident că propagandistul Cernăianu a trecut la catolicism, cum o dovedește cartea prin care atacă tot trecutul Bisericii noastre („Biserica și Româanismul”), și însuș mi-a declarat când am refuzat a-l primi la Văleni, se amestecă în lucrurile Bisericii ortodoxe, cari nu-l mai privesc odată ce a părăsit-o.

„E absolut evident că foaia „România creștină” se servește de cele mai joșnice arme, scrisori furate și asigurări inventate pentru a bațjocori personal pe ori cine supără propaganda în serviciul căreia stă.

E absolut evident că și preotul Păunescu, asociat cu Cernăianu, are o atitudine necuviincioasă față de acela pe care l-a recunoscut de șeful său politic și față de cea mai însemnată figură din Biserica noastră de azi, părintele Scriban.

E absolut evident că oamenii cari înscenează afaceri scandaloase când unui episcop când altuia, atunci când ei nu pot chemă la jurați ca lumea aceastăaltă și nu pot pelemiza prin presă, lucrează la compromiterea Bisericii ortodoxe și deci la înaintarea catolicismului ori a grosolanului ateism al presei jidovești”...

„Eu am judecat această cartă („Biserica și Româanismul”) deși nu-s teolog, nici n'am misiune în Biserică, drept un atac împotriva ortodoxiei, și mi-am arătat împede părerea, că de astea, de propagande străine, de trecere la unire, de dispute asupra lui *filioque*, n'avem vreme. Am spus cândva că Biserica latină, dacă am fi primit-o cu toții la început, ne-ar fi adus servicii. Dar n'am primit-o. Acum ortodoxia e întrețesută cu tot trecutul nostru. Și Dumnezeu știe dacă n'am aveă astăzi, cu catolicismul, soartea Polonilor și Ungurilor, în cari ne-am fi pierdut poate! Vorba e: ortodoxia a fost, ortodoxie este, ortodoxie rămâne”.

Iar, când l'am văzut pe Cernăianu la congresul nostru de constituire, i-am spus-o în față, privindu-l în ochi. Și când a venit la Văleni să mă întrebe după sistemul dsale, i-am pus neted întrebarea: ești ori ba ortodox, și mi-a declarat că e unit. Atunci l'am lăsat afară. Că a mers apoi pe la preoții ortodoxi, după certificate de spovedanie, — e capabil”.

(„Neamul românesc”, 1911, Nr. 125, 128 și 129).

De alta parte dl avocat Cernăianu în numele său și al preotului Păunescu cari au sulevat chestia „Micii Biblii” cer dela I. P. S. D. nostru metropolit Ioan Mețianu pedepsirea profesorilor de teologie din Sibiu, pe motiv, că prin cunoșcerea lor declarație au ofenzat sfântul Sinod al bisericii autocefale române.

Colinde.

1.

Sculați, sculați, boeri mari,
Florile dalbe,
Sculați voi Români plugari,
Florile dalbe,
Că vă vin colindători,
Florile dalbe,
Noaptea pe la cântători,
Și v'aduc pe Dumnezeu
Să vă mântue de rău.
Dumnezeu cel nou născut,
Cu flori de crin invăscut.
Dumnezeu adevărat,
Soare 'n raze lminat.

Sculați, sculați, boeri mari,
Sculați, voi Români plugari,
Că pe cer s'a arătat
Un luceafăr de împărat.
Stea comată fericită,
Pentru fericiri menită.
Iată lumea că 'nflorște,
Pământul întinerește,
Cântă 'n lume turturele,
La fereastră rândunele,
Și-un porumb frumos leit,
Dinspre apus a venit.
Floare dalbă a adus
Și la căpătâiu v'a pus.

El vă zice să trăiți,
Întru mulți ani fericiți,
Și ca pomii să 'nfloriți,
Și ca ei să 'mbătrâniți!

2.

De când Domnul s'a născut
Și pământul l-a făcut
Și cerul l-a ridicat,
Tot în stâlpii de argint,
Mai frumos l-a 'mpodobit
Tot cu lună, cu lumină,
Tot cu soare, cu căldură
Și cu stele
Mărunțele

Și cu luna printre ele
 Și c'o rază la fereastră.
 Dar o rază, unde-mi este?
 Mai sus, la grădina veche.
 Și acolo cine-mi șade?
 Șade fiul cu-a sa mamă.
 Fiul plânge,
 Mă-sa-i zice:
 — Taci, fiule, nu mai plânge,
 Că te-oi scălda 'n lapte dulce
 Și ți-oi dărui pământul,
 Pământul
 Și cu cerul,
 Pământul
 Cu florile,
 Și cerul cu stelele
 Și scaun de judecată,
 Ca să judeci lumea toată.
 Bună vremea'n astă casă,
 La boeri mari ca dumneavoastră,
 La anul
 Și la mulți ani!

3.

De sculați, boeri, cuconi,
 Că vă vin colindători,
 Noaptea pe la cântători,
 Nu vă aduc nici un rău,
 Ei v'aduc pe Dumnezeu,
 Dumnezeu
 E mititel,
 Mititel
 Și 'nfășețel
 Fașă dalbă și bumbac,
 Bălată cu diamant,
 Și trimisă 'n Tarigrad,
 Tarigradul jumătate,
 Rusalimu-a-treia parte.
 Mai în jos de Rusalim
 Este-un pat,
 Mândru lucrat
 Din nouă scânduri de brad.
 Din gealău e geluit,
 Din bărdiță bărduit,
 Din cuțit e cuțitit.
 Da'ntr'insul ce-i așternut?
 Scorțar verde mohorit,
 Slobozit până'n pământ.
 Și'ntr'ins'cine-i răstignit?
 Domnul nostr' Isus Hristos.

Și la cap
 Floare de mac;
 La picioare
 Mintă floare
 Și la brâu
 Un spic de grâu,
 La părete
 Păun verde,
 La podole
 Clopoțele,
 La ușă
 Floare de rujă
 Și la ferestă
 Flori domnești.
 La icoane busuioac,
 La mijloc,
 Pară de foc!

Răstigirea lui Hristos.

4.

Când Hristos cină la masă,
 Stau evreii după casă.
 Iară Iuda a intrat,
 Lui Hristos i-s'a'nchinat.
 Când Hristos găta cu cina
 Merge sub pom în grădină.
 Iuda după el s'a dus
 Iară Hristos s'a ascuns.
 — Dați-mi treizeci de arginți
 Să vi-l dau, să-l răstigniți.
 Pe cruce de brad l-au pus,
 Și la Golgota l-au dus,
 Cu sulița l-au străpuns;
 Sânge și apă a curs.
 Luna'n sânge s'a'mbrăcat,
 Munții s'au cutremurat,
 Ingeri'ncepur'a plânge
 Că se vars'atăta sânge.
 Pe Iuda l-au blăstămat,
 Sufletul lui l-a muștrat,
 El pe loc s'a spânzurat.

Maica Domnului.

5.

Umbliă Maica după fiu.
 Tot plângând și întrebând:
 — N'ați văzut pe fiul sfânt?
 — Poate că noi l'am văzut,
 Dar noi nu l-am cunoscut!
 — Dacă cumva l'ați văzut,
 A-l cunoaște l'ați putut,
 Căci pe fața fiului
 Scrisă-i raza soarelui
 Și pe frunte, lună plină,
 Lună plină cu lumină,
 Iar pe ai lui umeri
 Strălucese lucefereii.
 — Mai a dacă e așa,
 Noi ți dăm o veste rea,
 Că-i la curtea lui Pilat
 Răstignit pe-un lemn de brad.
 Maica plânge și se'nfrânge,
 Inima-i înoată 'n sânge.
 Ingeri albi, o ceață mare,
 Sboară la ea de 'nristare
 Și la ceruri se ridică,
 Iară ea că le cuvântă:
 — Fiul meu tot Domn va fi,
 Celor răi va răsplăti,
 Că 'nveci îi va osândi.
 O 'nchinăm cu sănătate,
 La gazde, la toate!

Colind de gazdă.

6.

Ia sculați, sculați,
 Voi boeri bogăți,
 De mi vă uitați,
 Pe-o gură de vale.
 Vouă vi se pare
 Tot soare răsare;
 Soare nu răsare,
 Ci vouă vă vine
 Tot cirezi de vaci;
 Vacile sbierând,
 Vițeluși sugând,

Din codițe dând,
 Cu codițe 'nvoalte,
 'Nvoalte, răsucite,
 'Naur poleite.
 Ia sculați, sculați,
 Voi boeri bogăți,
 De mi vă uitați.
 Pe-o gură de vale,
 Vouă vi se pare
 Tot soare răsare;
 Soare nu răsare
 Ci vouă vă vine
 Tot turme de oi
 Oile sbierând,
 Din codițe dând
 Cu codițe 'nvoalte,
 'Nvoalte, răsucite
 'Naur peleite.
 Ia sculați, sculați,
 Voi boeri bogăți,
 De mi vă uitați,
 Pe-o gură de vale,
 Vouă vi se pare,
 Tot soare răsare.
 Soare nu răsare
 Ci vouă vă vine
 Herghelii de cai,
 Căii nechezând,
 Mânzuleși sugând
 Din codițe dând,
 Cu codițe 'nvoalte,
 'Nvoalte, răsucite,
 'Naur poleite.
 Ia sculați, sculați,
 Voi boeri bogăți,
 De mi vă uitați,
 Pe-o gură de vale,
 Vouă vi se pare,
 Tot soare răsare.
 Soare nu răsare
 Ci vouă vă vine,
 Tot care de grâu.
 Care scârțâind,
 Cărăuși mâind,
 Din bice trosnind.
 Ia sculați, sculați,
 Voi boeri bogăți,
 De mi vă uitați,
 Pe-o gură de vale,
 Vouă vi se pare,
 Tot soare răsare,
 Soare nu răsare,
 Ci vouă vă vine,
 Murgu 'mpodobit,
 Cu frâu poleit,
 Cu șea de argint.
 Ce e 'n casă, să trăească,
 Ce e-afară, să sporească!

7.

Icea. Doamne, 'n ceste curți,
 Ceste curți, ceste domnii,
 Ler, Doamne, Ler,
 N'ceste curți, împărății,
 Născutu-mi-au, crescutu-mi-au
 Ler, Doamne, Ler,
 Crescutu-mi-au nouă meri,
 La vârșor de nouă meri,
 Ler, Doamne, Ler,

Ardu-mi nouă lumânări.
 Dela nouă lumânari,
 Pică-mi nouă picături;
 Iar din nouă picături,
 Ruptu-mi-s'au,
 Faptu-mi-s'au,
 Trei râuri,
 Trei pârâuri,
 Un' de vin
 Altul de mir,
 Și-allul de-apă limpejoară.
 'N-cel de apă
 Cin' se scaldă?
 Scald'-se bunul Dumnezeu,
 Scaldă-se,
 Băează-se,
 Cu vin bun botează-se,
 Cu mir miruește-se,
 'N-vestmânt priminește-se.
 Mai în jos de vadul lui,
 Vadul lui
 Și-al Domnului,
 Scald'-se bătrânul Crăciun,
 Scaldă-se,
 Băează-se,
 Cu vin bun botează-se,
 Cu mir miruește-se,
 'N-vestmânt priminește-se.
 Mai din jos de vadul lor.
 Vadul lor
 Și-al Domnilor,
 Scaldă-se Sfântul Ion,
 Scaldă-se,
 Băează-se,
 Cu vin bun botează-se,
 Cu mir miruește-se
 'N-vestmânt priminește-se.
 Mai în jos de vadul lui,
 Vadul lui,
 Și-al Domnului,
 Scald'-se toți sfinții de-a rând,

Scaldă-se,
 Băează-se,
 Cu vin bun botează-se,
 Cu mir miruescu-se
 'N-vestmânt primenescu-se.
 Mai în jos de vadul lor,
 Vadul lor
 Și-al Sfinților,
 Scald'-se iceda cest domn bun,
 Cest domn bun,
 Jupân (Cutare),
 Scaldă-se,
 Băează-se.
 Cu vin bun botează-se,
 Cu mir miruește-se,
 'N-vestmânt primenește-se.
 Grăi bunul Dumnezeu:
 — Tu (cutare) cui te năsui
 De te scalzi în rând cu noi?
 D'au mie, d'au Sfinților,
 D'au lui bătrânul Crăciun,
 D'au lui sfânt, sfântul Ion?
 Grăi iceda cest domn bun:
 — Ba eu, Doamne, nu mă năsuiu,
 Nici ție, nici Sfinților,
 Nici bătrânului Crăciun,
 Nici lui sfânt sfântul Ion,
 Ci ia, Doamne, mă năsuiu,
 Faptelor cari le-am fapt.
 Fapt-am casă lângă drum,
 Incălzit-am friguroși:
 Care cum să încălzeă,
 Tot mie că-mi mulțămia,
 Tot mie și Sfinților
 Și lui bunul Dumnezeu,
 Și lui sfânt, sfântul Ion.
 Cu masa de peste drum,
 Săturat-am tot flămânzi:
 Care cum se sătura,
 Tot mie că-mi mulțămia,
 Tot mie și Sfinților

Și lui bunul Dumnezeu
 Și bătrânului Crăciun,
 Și lui sfânt, sfântul Ion.
 Și ia, Doamne, am mai fapt,
 N-câmpurèle
 Puțurèle,
 Ca s'adăp setoși cu ele;
 Care cum se adăpă,
 Tot mie că-mi mulțămia,
 Tot mie și Sfinților
 Și lui bunul Dumnezeu,
 Și bătrânului Crăciun,
 Și lui sfânt sfântul Ion,
 Și ia, Doamne, am mai fapt,
 'N-sloate grele,
 Podurèle,
 Poveri grele
 Trec pe ele;
 Care cum mi-și că treceă,
 Tot mie că-mi mulțămia,
 Tot mie și Sfinților
 Și lui bunul Dumnezeu
 Și bătrânului Crăciun,
 Și lui sfânt, sfântul Ion.
 Grăi-și bunul Dumnezeu;
 — Aferim, domn bun de tine,
 Fapt-ai bine
 Pe-astă lume,
 Găs'vei bine
 Pe cea lume;
 De-i vrea'n raiu, în raiu vei merge
 Că găsi-l-vei descuiat,
 Descuiat
 Și luminat.
 Intră'n el nejudecat,
 Șezi la masă nechemat,
 Iea din masă ne'mputat,
 Bea paharul ne'nchinat.
 Sănătate'n ceste case,
 'N-ceste case,
 Curți frumoase!

CRONICA.

Sărbători fericite dorim cetitorilor noștri.

Regina României. În 29 decembrie 1913, st. nou, a împlinit anul al 70-lea al etății Sale. Majestatea Sa Elisaveta, Regina României, poeta mult iubită, Carmen Sylva. Cu drept cuvânt se zice, că Majestatea Sa Elisaveta are trei coroane pe cap: Una de aur, pe care i-a dăruit-o soțul Său, Majestatea Sa Regele Carol al României. Alta a poeziei pe care i-a dăruit-o D-zeu. Și a treia e coroana iubirii, ce i-o dau toți aceia, cari înțeleg nobilul Ei suflet.

Majesta ea Sa Regina Elisaveta s'a născut la anul 1843 în 29 decembrie, în castelul dela Neuwied lângă Rin. Atât Tatăl Său, prințul Hermann de Wied, cât și mamă-Sa, au fost oameni cu o naltă cultură și astfel prințesa Elisaveta a fost crescută cu cea mai mare îngrijire. Încă la 12 ani știe englezește și francezește și cântă la pian. Tatăl Său a introdus-o în filosofie, ear mamă-Sa i-a dat creșterea religioasă. Mai târziu își însușește pe lângă limba elină, latină, italiană, și limba românească. La 16 octombrie 1869 se logodește

cu prințul Carol de Hohenzolern Sigmaringen, tânărul Domn al României. După ce s'a așezat în România, și-a puș tot sufletul său nobil în serviciul acestei țări. Ear moartea scumpei Sale fetițe Maria, o leagă pentru totdeauna de pământul românesc. Carmen Sylva a scris o sumedenie de opere alese în limba germană, și câteva în limba engleză și franceză. Cele mai însemnate opere în proză: „Cugetările unei Regine“, „Poveștile Peleşului“, „Robia Peleşului“ și multe, multe alte opere, parte în proză, parte în poezie. Prin viața Sa curată, prin iubirea Ei de oameni, prin jertfirea Sa proprie pentru ajutorarea altora, prin alinarea durerii celor năcăjiți, cât și prin bogata Sa muncă literară Augusta Regina a ajuns să fie cinstită și adorată de toată lumea civilizată. Nu este în România nici un institut de binefacere, a cărui suflet să nu fie Maj. Sa Regina. De aceea e atât de sărbătorită acuma, când împlinește 70 de ani din nobila Sa viață. Sărbătorirea Ei a trecut și dincolo de granițele României. După cum scriu ziarele, în 20 decembrie nou s'a ținut în Hotelul „De l'Esplanade“ din Berlin o serată în onoarea Carmen Sylvei. A asistat un public ales și numeros. Artiștii berlinezi au delectat publicul cu piese de-ale Augustei scriitoare. Paul Lindenberg, care a fost sufletul acelei

serate, a ținut o interesantă conferință despre M. Sa Regina Elisaveta. Ziarele celorlalte țări se ocupă toate din acest prilej la loc de frunte, cu opera binefăcătoare a M. Sale.

Funerariile lui Ioan Kalinderu. Sămbătă 14/27 dec. s'a făcut în înormântarea rămășițelor pământești ale lui *Ioan Kalinderu*, (administrator al domeniilor coroanei, membru al Academiei Române, etc. etc.) din biserica Kalinderu, strada Doamnei.

Un public înens de mare a asistat la înmormântare. Biserica era întreagă cernită, iar sicriul defunctului, așezat pe un catafalc maiestos în mijlocul bisericii, era încunjurat și acoperit de numeroase coroane de flori, printre cari s'a remarcat a M. Sale Regelui Carol I cu inscripția: *Credinciosului sfătuitor și prietin Ioan Kalinderu*, apoi a Regelui bulgar, a principelui de Wied, domnitorul Albaniei, a principelui Ferdinand moștenitorul de tron al României, a Academiei Române, etc. etc.

Serviciul divin l'a oficiat I. P. S. Sa Mitropolitul *Pimen* al Moldovei, asistat de P. S. Sa Episcopul *Nifon* al Dunării de jos și de înaltul cler. Răspunsurile le-a dat corul seminarului central din București. După terminarea serviciului divin s'au rostit cuvântările în ordinea următoare: Ministrul C. C. Arion, Dr. Istrati Sabba Ștefanescu, Dr. Obreja, Gh. Adamescu, P. Antonescu, Em. Nicolau, acesta din urmă în numele sindicatului ziaristilor.

După ce s'au rostit discursurile, la orele 3 și jumătate sicriul cu rămășițele pământești ale defunctului a fost scos din biserică și așezat pe carul funebru. Cortegiul s'a pus apoi în mișcare astfel: doi jandarmi călare, corurile, carăle cu coroanele, decorațiile, clerul, corul seminarial, carul funebru, apoi mulțimea imensă de oameni. Sicriul a fost așezat în mod provisoriu în cripta familiară din cimiterul Belu.

Regretatului *Ioan Kalinderu*, care era decorat cu numeroase ordine înalte, i-s'au dat onoruri militare, de câte o companie din toate trupele garnizionate în București. Parada a fost comandată de domnul general Deșliu. Decorațiile, așezate pe perne, au fost purtate de câte un ofițer superior.

La ce an s'a născut Domnul Hristos? Creștinii, cari se știu de principiile mântuitoare răspândite de Domnul nostru Isus Hristos, calculează 1913 ani dela nașterea „Mielului lui Dumnezeu”. În jarul anului nașterii lui Hristos însă fac fel și fel de comentări. Acum mai nou cunoscutul astronom francez *Flammarion* publică în numărul de Crăciun al ziarului „*New-Jork Herald*” un interesant articol bazat pe date istorice și calculări astronomice, în virtutea cărora dela nașterea Domnului Hristos sunt 1917 ani și nu 1913. Lumea întreagă stă mirată la această nouă descoperire. Va fi adevărată sau nu — nu știm.

Mona Lisa — în Paris. Lunile trecute de vară s'a furat din Paris capod'opera lui Leonardo da Vinci: *Gioconda*. Furarea a produs mare panică în lumea întreagă. În săptămânile trecute însă a fost aflată în Milano, de unde duminică a fost trimisă la Paris. Hoțul italianul *Perugia* El la început a declarat, că a furat tabloul din *patriotism*. (E știut, că tabloul a fost dus la Paris de Napoleon cel Mare). Mai târziu a mărturisit că din motivul, că să câștige bani. Guvernul italian l-a osândit, mai așteaptă osândă guvernul francez. După o pribejire de mai multe luni azi „*Gioconda*” tabloul celui mai mare reprezentant al „*Renașterii*” și a luat din nou locul în Luvrul Parisului, care desigur o va păzi cu mult mai bine, ca până acum.

Școale rurale române. Dnul *Disescu* min. instr. publ. române a încuviințat începerea construirii alor aproape 700 școale rurale din fonduri de 50 mil. votat de camere. Un nou mijloc de întărire atât în cele culturale cât și în cele materiale.

Octavian Goga — decorat. Poetul „suferinții noastre” dnul *Goga* a fost decorat din partea Maj. Sale Regelui Carol I cu medalia „*Bene merenti*” cl. I. Sincerele noastre felicitări.

— Renumita actriță dela teatrul național din București — dna *Gitărescu* — cunoscută publicului ardelenesc din prilejul turneului artistic al trupei „*Antonescu*”. Încă a fost decorată cu medalia „*Răsplata muncii pentru învățământ* cl. I”. La mulți ani.

Tunelul maritim din Scoția în Irlanda. În Anglia se proiectează zidirea unui tunel maritim împreunând Scoția cu Irlanda. După calculele inginerului *Gratton*, tunelul — care va fi de 40 klm. de lung — va costa cam 200 milioane... O nouă minune a secolului al XX-lea ar fi acest tunel maritim.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. II. **Briheni** cu filia **Șuștiu** se escrie concurs cu termen de alegere **30 zile** socotite dela prima publicare, pe lângă următorul beneficiu:

1. Dela **Briheni**: 2 cor. bir de fiecare familie.
2. Dela **Șuștiu** 23 l. bucate mixte dela 50 numeri de casă.
3. Stolele dela ambele comune: botez 1 cor.; îngropăciunea mică 2 cor.; prohodul mare 4 cor.; evanghelia lui *Lazar* 2 cor.; maslu 2 cor.; slujbele de patrafir 40 fil. și 1 cor.; estras de botez 2 cor.; estras familiar 4 cor. și 4. întregirea dala stat.

De cvartir se va îngriji alesul preot, care e îndatorat a prevedea și catehizarea la școala comunală din **Șuștiu** fără altă remunerațiune.

Reflectanții observând normele regulamentare își vor înainta petițiile de concurs ajustate în regulă și adresate comitetului parohial din numita parohie, **Prea On. Oficiu ppsc al tractului Vașcău în Cusiiș (Köszvényes, p. u. Kisszedres).**

Comitetul parohial.

În corțelegere cu: *Vasilie Nicorutia*, vicar protopopesc —□— 1—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul *Moise Babescu* din **Fenlac**, tractul **Timișorii**, decretat cu înalta rezoluțiune consistorială de sub Nr. 2398/913, se escrie concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în „*Biserica și Școala*”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Una jumătate ($\frac{1}{2}$) din toate venitele parohiei, deci și din sesiunea parohială, numai din întregirea dotației dela stat a părintelui *M. Babescu* nu are parte fiitorul capelan. Peste tot pentru fiitorul capelan nu garantează nici comuna bis. nici superioritatea bis. întregirea dela stat.

Alesul va fi dator să fie cu respectul convenit față de părintele, pe lângă care să alege, va fi dator să prevadă toate serviciile divine și pastorale din parohie precum și catehizația dela toate școalele din loc fără altă remunerațiune.

În fine va fi dator să conducă oficiul parohial și să supoarte dările publice după beneficiul său.

Parohia de **clasa I** fiind, dela reflectanți să preținde ecalificația normată în coneluzul Ven. Sinod eparhial de sub Nr. 84 II/1 din 1910.

Recursele ajustate cu documentele prescise în original și cu atestat despre serviciul prestat și adrese comitetului parohial din Fenlac, se vor subșterne în termenul legal P. On. Oficiu: protopopesc gr. ort. rom. al Timișorii (Temesvar-gyárvaros).

Recurenții au a se prezenta, cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Fenlac spre a-și arăta desteritatea în cântarea bis. în oratorie și în cele rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopopesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa II-a din Medveș devenită vacantă prin trecerea în deficiență a părintelui Lazar Pascu, pe baza încuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 6593/913 se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Casa parohială cu supraedificatele necesare.
2. Sesiunea parohială în estenziunea ei de astăzi.
3. Stolele și birul legal.

4. Eventuala întregire a dotațiunei dela stat, pe care însă nici comuna bis. și nici superioritatea bis. nu o poate garanta.

Dela recurenți să recere ecalificațiunea prescisa pentru parohii de cl. II.

Alesul va avea să provadă catehizația la toate școalele din loc fără altă remunerațiune dela comuna bis. și va fi dator să supoarte dările și toate contribuțiunile după beneficiul asigurat.

Recurenții vor avea să-și înainteze în termenul legal recursese adresate comitetului parohial din Medveș și ajustate cu documentele recerute în original, precum și cu atestat despre serviciul eventual prestat la P. On. O. protopopesc gr. ort. rom. al Timișorii (Temesvár-gyárvaros) având totodată a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în sfta biserică din Medveș spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopopesc.

—□—

1—3

Nr. 759/1913.

Amăsurat rezoluțiunei Veneratului Consistoriu orădan de sub Nr. 3108 B. 1913, pentru îndeplinirea parohiei vacantă P. Susag cu filia P. Tâlmăciu de clasa III-a se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Pământ parohial de 7 cubule. b) dela fiecare casă câte jumătate măsură cucuruz bir. c) Dela fiecare familie câte o zi de lucru à 1 cor. d) Stolele îndatinate. e) Întregirea dotațiunei dela stat. De locuință se va îngriji alesul preot.

Reflectanții cu observarea presciselor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, au a-se prezenta la sfânta biserică pentru a cânta ori celebră și predică; iar recursese să le trimită oficiului protopopesc în Feketegyörys (F.-Giriș).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

1—3

Nr. 760/1913.

Pentru îndeplinirea vacantei parohii de clasa III-a Hașmaș cu filiile B. Urviș și Clit conform decisiunii Venerat Consistoriu din Oradea-mare de sub Nr. 3199 B. a. e. se publică concurs cu termen de alegere 30 zile dela prima publicare.

Dotațiunea constă din:

1. 12 jughere pământ parohial. 2. Din B. Urviș și Clit câte o jumătate măsură cucuruz bir. 3. Din Hașmaș de familie câte una zi de lucru. 4. Stolele îndatinate. 5. Întregirea dotațiunei dela stat. De locuință se va îngriji alesul.

Recurenții cu observarea presciselor § 33 din Regulamentul pentru parohii, au a se prezenta la sf. biserică din Hașmaș spre a cânta, celebră și cuvânta; iar recursese să le trimită la oficiul protopopesc în Feketegyörös (F.-Giriș).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III-a din Cârpeștii-mici, protopresbiteratul Beiuș se publică concurs cu termen de 30 zile pe lângă următoarea dotațiune:

1. Sesiunea parohială de 10 jugh. 376 ml.

2. Birul preotesc: una măsură cucuruz sfârmat dela fiecare număr de casă.

3. Una zi de lucru, cu brațul, carul ori plugul dela credincioși.

4. Stolele uzuante.

5. Întregirea dela stat la 1600 cor.

Recursese ajustate regulamentar sunt a se înainta oficiului protopresbiterat, iar recurenții se vor prezenta la sfta biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântare; tipic și oratoria bisericască.

Alesul e dator a catehiza la școalele de orice categorie din comună fără oareșcare remunerațiune.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Dr. V. Fildan*, adm. ppsc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. română în clasele III—VI. din Alioș, tractul Lipovei, în nex cu ordinul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 2750/913 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“. Emolumentele împreunate cu acest post sutn: 1. În bani gata 1000 cor: una mie coroane. 2. Pentru conferință 15 coroane. 3. Pentru scripturistică 10 coroane. 4. Cărtir în edificiul școalei, care constă din: 2 chilii, culină, cămară și supraedificatele din curtea școalei. Grădina și pivnița școalei le va folosi în părți egale cu celalalt coleg al său. 5. Cvinvenalele sau alt adaus de salar se vor cere dela stat. Relut de lemne nu dă pentru învățător, de văruierea și curățirea locuinței învățătorului se va îngriji alesul. Pentru încălzitul și curățitul sălii de învățământ se va îngriji comuna bisericască. Învățătorul ales va fi îndatorat se conducă strana dreaptă, fără altă remunerațiune. Cei cari sunt în stare a înființa și conduce cor vor fi preferiți.

Reflectanții sunt poștiți, ca recursese ajustate cu documente originale și anume: a) extras de botez din matricula bis. și extras de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învățător, c) atestat de apartinență dela antistia comunei natale, d) atestat despre serviciul de

până aci, — și adresate comitetului parohial din Alioș să le înainteze în termenul fixat la oficiul protopopesc gr.-or. rom. din Lipova (Lippa) având a se prezenta în careva duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Alioș spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința Comitetului parohial ținută în Alioș la 1/14 dec. 1913.

Avesalon Tucra
preș. com. par.

Niculae Savi
not. com. par.

În conțelegere cu *Fabritiu Manuilă* inspector de școale

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului al II-lea învățătoresc-cantor al dela școala gr. or. rom. din Fibiș, protopresbiteratul Lipovei se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. 1000 cor. în bani gata. 2. Întregirea salariului conform legii din 1913 dela stat. 3. Venitele cantoralu uzuat. 4. Locuință corespunzătoare în natură și supra-edificatele recerute cu grădină. 5. Pentru conferință și scripturistică 40 cor. Pentru cazul că alegândul învățător ar da dovadă că e în stare de a conduce și instrua un cor bisericesc, comuna bisericească se deobligă ai remunera ostenelele anual cu 200 cor.

Reflectanții sunt poștiți ca recursele lor ajustate cu documentele recerute și anume: a) extras de botez b) diploma învățătorescă, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) și d) atestat despre serviciile de până acuma — toate în original — și adresate comitetului parohial din Fibiș, să le subștearnă oficiului protopopesc din Lipova (Lippa) având a se prezenta în vre-o duminică sau sărbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Alesul învățător va fi obligat a îndeplini agendele cantorale în și afară de biserică a instrui școlarii în cântările bisericești și a-i conduce regulat în dumineci și sărbători la biserică.

Din ședința comitetului parohial din Fibiș ținută la 3/16 noemvrie 1913.

Gheorghe Todan
paroh, președinte.

În conțelegere cu *Fabriciu Manuila* protopresbiter inspector școlar tractual.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc cantoral dela școala gr. or. rom. elem. din Talpoș protopresbiteratul Ienopolei; se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 650 cor din cassa cultului. 2. Pământ arător 13 jugh. 1423□ și pășune pentru 10 vite compute în 500 coroane. 3. Venite cantorale 50 cor. 4. Cortel liber în natură cu două chilii padimentate, culină și cămară, grajd pentru vite și grădină. 5. Pentru scripturistică și conferință 20 coroane.

Dările publice după venitele sale și după pământul inv. le va plăti alesul.

Reflectanții sunt poștiți ca recursele lor ajustate cu documentele prescise și anume cu a) estras de botez; b) diploma învățătorescă; c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) și d) atestat despre serviciile de până acuma, toate în original, și adresate comitetului parohial din Talpoș, să le subștearnă oficiului ppeșe din Ienopolea (Borosjenő) având a se prezenta

în vre-o duminică ori sărbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Alesul învățător este dator a provedea instrucțiunea și în școala de repetiție, a provedea agendele cantorale în și afară de biserică; a instrui școlarii în cântările și ceremonialele bisericești; și a-i conduce regulat în dumineci și sărbători la biserică. Cei cari sunt apți a înființa și conduce cor vocal pe patru voci cu tânărimea vor fi preferiți.

Din ședința comitetului parohial din Talpoș ținută în 24 oct (2 noemvrie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia*, ppreșb. insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a III din Teoș (Tesfalu), protopresbiteratul Belințului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. 30 jughere catastrale pământ, parte arător, parte fânaș;

2. Eventuala întregire a dotațiunei din partea statului, pe care nici comuna, nici superioritatea nu o garantează;

3. Stolele legale;

4. De locuință se va îngriji alesul;

5. După venitele beneficiate, alesul va suportă dările publice.

Alesul va fi îndatorat a catehiza atât în școala confesională, cât și în cea comunală din loc, fără altă remunerație.

Petițiile concursuale au să fie adresate către comitetul parohial din Teoș și înaintate pe calea oficiului protopresbiterat din Belinț (Belenceze, Temes-megy); iar reflectanții au să se prezinte în s. biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale și omiletice.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

3—3 gr.

Pentru întregirea postului de preot din parohia de clasa a III-a Crivobara, tractul Belințului, se escrie concurs în „Biserica și Școala“, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 32 jugăre, pământ arător, cu intravilan de 1/2 jugăr, dar fără casă parohială;

2. Stolele legale;

3. Eventual ajutor dela stat.

Darea după sesie o plătește preotul.

Fiitorul preot e obligat să catehizeze școlarii gr. or. rom. din parohie fără altă remunerație.

Reflectanții la această parohie sunt poștiți a-și așterne petițiile concursuale, instruate conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Crivobara, pe calea oficiului protopresbiterat gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megy), și în termenul fixat aci, să se prezenteze într'o duminică sau sărbătoare în s. biserică din Crivobara, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și în oratorie, eventual în celebrare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

3—3 gr.